

# Διακρατική/ διαφυλετική υιοθεσία

Ειρήνη  
Τουντασάκη

«Ήπια μετανάστευση»  
και νέες χωρογραφίες  
της συγγένειας



ΕΙΡΗΝΗ ΤΟΥΝΤΑΣΑΚΗ

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ/ΔΙΑΦΥΛΕΤΙΚΗ  
ΥΙΟΘΕΣΙΑ

«ΗΠΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ» ΚΑΙ  
ΝΕΕΣ ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ



Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας  
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σειρά «Ανθρωπολογικοί Ορίζοντες»  
Υπεύθυνη σειράς: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού  
Σύμβουλοι σειράς: Ελένη Παπαγαρουφάλη, Ουρανία Ασρινάκη  
Ειρήνη Τουντασάκη, Διακρατική/διαφυλετική υιοθεσία: «Ήπια μετα-  
νάστευση» και νέες χωρογραφίες της συγγένειας  
Υπεύθυνος έκδοσης: Άγγελος Κοκολάκης  
Διορθώσεις: Βασίλης Αργυρόπουλος  
Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης  
Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)  
και Ειρήνη Τουντασάκη, Αθήνα, 2022  
Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Οκτώβριος 2022  
Κ.Ε.Τ. Ε236 Κ.Ε.Π. 504/22 ISBN 978-618-07-0291-0



ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,  
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069  
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078  
ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,  
ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55  
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: [info@patakis.gr](mailto:info@patakis.gr), [sales@patakis.gr](mailto:sales@patakis.gr)

*Στους δικούς μου...*

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες . . . . .	11
Σημείωση . . . . .	13
1. Εισαγωγικά . . . . .	15
D) Δύο αφηγήσεις αντί προοιμίου . . . . .	15
II) «Τελικά, περπατάς στον δρόμο που αντέχεις να περπατήσεις...»: προκρίνοντας τη διακρατική/ διαφυλετική υιοθεσία . . . . .	29
2. Εθνική και διακρατική υιοθεσία: Νομικές ενοιολογήσεις, διεθνείς στρατηγικές, ανθρωπολογικές αναγνώσεις . . . . .	50
D) Πλήρης και ατελής υιοθεσία: ανθρωπολογικές χαρτογραφήσεις της ελληνικής νομοθεσίας . . . . .	53
II) «Το συμφέρον του παιδιού»: διακρατική-διαφυλετική υιοθεσία, Διεθνείς Συμβάσεις και παγκοσμιοποίηση. . .	90
3. Οι πολλαπλές σημασίες της εγκατάλειψης . . . . .	137
D) Ιστορικές διαδρομές και σύγχρονες πρακτικές . . .	137
II) Πλάσματα δικαίου και διεθνείς ιεραρχήσεις: εγκαταλειμμένο, έκθετο και ορφανό παιδί . . . . .	147
III) «Η άλλη κυρία που σε γέννησε»: λόγοι περί μητρότητας και μητρικής εγκατάλειψης . . . . .	166

4. Η γέννηση της διαφυλετικής οικογένειας:	
Αιωρήσεις μεταξύ φύσης και πολιτισμού . . . . .	219
I) Οι χρονικότητες της συγγενειακότητας . . . . .	219
II) Οριακότητα, «γέννηση» και νέοι συγγενείς . . . . .	250
III) «Τα χαρτιά έχουν σφραγίδες, υπογραφές, αλλά δεν έχουν μέσα τους παρελθόν»: δημόσια έγγραφα, διοικητικές διαδικασίες και συγγένεια . . . . .	268
IV) «Να γίνουμε οικογένεια»: λογοθετικές πρακτικές και αφηγηματικές κατασκευές της γονεικότητας και της συγγενειακότητας . . . . .	275
V) «Ξεκάθαρη ρήξη» με το παρελθόν ή διατήρηση της διαφοράς. Υβριδικές συγγενειακές ταυτότητες . . .	320
Παράρτημα: Ζητήματα μεθοδολογίας . . . . .	351
Αντί επιλόγου . . . . .	377
Βιβλιογραφία . . . . .	389
Ευρετήριο ονομάτων . . . . .	407
Ευρετήριο εννοιών . . . . .	410

## ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Καθοριστικά πολύτιμη υπήρξε η συμβολή όλων των θετών γονέων που δέχθηκαν να μοιραστούν μαζί μου την οικογενειακή τους ιστορία. Τους ευχαριστώ θερμά για την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν, αφήνοντάς με να περπατήσω μαζί τους και να τους ακολουθήσω στο «ταξίδι της ζωής τους».

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στην Πρόεδρο και τα μέλη των δύο διαδοχικών Διοικητικών Συμβουλίων του Συλλόγου Φίλων της Μεικτής Οικογένειας «Πελαργός» για τη βοήθεια που μου προσέφεραν απλόχερα έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί η εθνογραφική έρευνα. Θα ήθελα να σταθώ στην ξεχωριστά φιλική και πραγματικά γενναιόδωρη συμβολή της κ. Βάσσιας Κόσσυβα, Προέδρου του Δ.Σ. του «Πελαργού», η οποία στήριξε με θέρμη και ενθουσιασμό το ερευνητικό μου εγχείρημα βοηθώντας με να προσανατολιστώ στα «αχαρτογράφητα νερά» των αρχικών σταδίων της έρευνας.

Θα ήθελα να ξεχωρίσω και να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον θετό πατέρα Γ. Χ., ο οποίος πολύ πρόθυμα μου επέτρεψε να αναδημοσιεύσω το κείμενό του με τίτλο «*Το μπλε και το κόκκινο χάπι της διακρατικής υιοθεσίας*» από το προσωπικό του ιστολόγιο (<https://planars.wordpress.com/>) και να το παραθέσω αντί επιλόγου.

Η Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού ανέλαβε την κριτική ανάγνωση της πρώτης εκδοχής του κειμένου και μου προσέφε-

ρε οξυδερκή και εποικοδομητικά σχόλια. Κυρίως όμως την ευχαριστώ για την ενθουσιώδη στήριξη και την ουσιαστική ενθάρρυνση σε σχέση με τη σημασία αυτής της έρευνας.

Θα πρέπει να αναγνωρίσω τις οφειλές μου στη Μαριάννα Παπαδημητρίου, η οποία, σταθερή και κριτική συνομιλήτρια κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας, μοιράστηκε μαζί μου προβληματισμούς, δυσκολίες και αμφιβολίες, ενώ και αυτή τη φορά έθεσε στη διάθεσή μου τη νομική της σκευή συμβάλλοντας στην αποκωδικοποίηση ορισμένων δύσβατων, για την ανθρωπολογική ματιά, σημείων των νομικών κειμένων. Την ευχαριστώ για τις πολύτιμες συζητήσεις μας.

Η υποστηρικτική παραμυθία του Στέλιου Ντόβα αναίρεσε, σε κρίσιμες στιγμές, φόβους και αδιέξοδα. Τον ευχαριστώ για όλα.

Ο Γιώργος Σαλταφέρως κατάφερε να εγκιβωτίσει το κείμενο στην «Προσμονή» του εξωφύλλου. Τον ευχαριστώ για την απροϋπόθετη έγνοια να συντροφεύει η ζωγραφική του όλα τα συγγραφικά μου εγχειρήματα.



## ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Στα αποσπάσματα των συζητήσεων και συνεντεύξεων που ενσωματώνονται στο κείμενο η τυχόν «παραβίαση» των γραμματικών και συντακτικών κανόνων τηρείται ηθελημένα, καθώς στοχεύει στην αποτύπωση της προφορικότητας του λόγου των συνομιλητών/συνομιλητριών μου, έτσι ώστε να «ακούγεται» ο άλλοτε χειμαρρώδης/παρορμητικός και άλλοτε διστακτικός/αργός ρυθμός των αφηγήσεών τους και να αποδίδεται η ένταση των συναισθημάτων που πολλές φορές κρύβονται πίσω από τις λέξεις. Ωστόσο, έχουν προστεθεί κάποια αναγκαία σημεία στίξης, ενώ οι αγκύλες ([ενν.]) οι οποίες παρεμβάλλονται περιλαμβάνουν δικές μου επεξηγήσεις στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η προφορικότητα του λόγου καθιστά ορισμένα σημεία δυσνόητα ή ασαφή. Επίσης, στα αποσπάσματα των συνεντεύξεων έχουν διατηρηθεί όροι και λέξεις στην αγγλική γλώσσα, όταν οι συνομιλητές/συνομιλήτριές μου φαίνεται ότι προκρίνουν να μη χρησιμοποιούν τη μετάφρασή τους στα ελληνικά.

Τα ονόματα των συνομιλητών/συνομιλητριών είναι όλα ψευδώνυμα και οι ημερομηνίες παραπέμπουν στην ημερομηνία πραγματοποίησης της συνέντευξης.

## ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

### I.

#### Δύο αφηγήσεις αντί προοιμίου

Θάλεια, συνέντευξη στις 11 Ιουνίου 2019

*«Εγώ πήγα σε ένα ορφανοτροφείο, σε πολλά δηλαδή, αλλά τελικά σε ένα βρήκα το μωρό μου. Υπέγραψα μια σύμβαση στην οποία έλεγα ότι θέλω, προτίθεμαι να υιοθετήσω, τους έδωσα όλους μου τους φάκελους στο υπουργείο που το χειρίζονται και ξεκίνησε.*

*Είχα πάρει δικηγόρο, εγώ επειδή ήμουν από τους πρώτους όλα αυτά τα ξεκίνησα από το μηδέν. Πριν από μένα επιτρέπονταν οι ανοιχτές υιοθεσίες, δηλαδή υπάρχει μια περίπτωση με έναν γιατρό που δούλευε κάτω και είχε βρει ένα κοριτσάκι από μια οικογένεια που είχε τρία παιδιά και δεν ήθελε άλλο και έκανε κατευθείαν την υιοθεσία αυτού του παιδιού. Όταν πήγα εγώ, αυτό πια δεν ίσχυε με βάση τον ελληνικό νόμο, δεν μπορούσες να υιοθετήσεις έτσι, οπότε αναγκαστικά πήγαινες μέσα από ορφανοτροφείο, έβρισκες στο ορφανοτροφείο ένα παιδί το οποίο δεν είχε γονείς ή το άφηναν, το εγκατέλειπαν στο ορφανοτροφείο, γιατί τραβάει μήνες όλη αυτή η διαδικασία με τα δικαστήρια. Βρίσκεις το παιδί και μετά έχεις κάποιους μήνες να καταθέτεις χαρτιά,*

να βρουν αυτοί να φτιάξουν τον φάκελο του παιδιού, πού το βρήκαν, ποιος το έδωσε κ.λπ. Πάμε στο δικαστήριο, γίνεται δικαστήριο και σ' το δίνουν και εδώ επειδή είμαστε Ελλάδα ερχόμαστε και γίνεται δεύτερο δικαστήριο για να πάρει την υπηκοότητα, το οποίο είναι λάθος. Κανονικά, έπρεπε να είναι απλώς αναγνώριση ξένου δικαστηρίου, αυτό δεν γίνεται στην Ελλάδα, κάνουν δεύτερο δικαστήριο για να το ξαναυιοθετήσεις στην Ελλάδα, αυτή είναι δική μας ελληνική εφεύρεση, δεν υπάρχει πουθενά αλλού στον κόσμο.

Εγώ αποφάσισα ότι θέλω να υιοθετήσω παιδί από την Αφρική για πολλούς λόγους. Είναι μια ήπειρος που την έχω επισκεφτεί πολλές φορές, την αγαπάω πάρα πολύ, κάτι με δένει με αυτή την ήπειρο, οπότε λέω ωραία, από την Αφρική, από πού από την Αφρική; Αρχίζω να διαβάζω νόμους και να μαθαίνω, μαθαίνω για τη Συνθήκη της Χάγης, η Ελλάδα δεν την είχε ακόμα επικυρώσει, από όλη την Αφρική ήταν δύο κράτη που δεν είχαν υπογράψει και άρα ήμασταν πιο πιθανά να πάρω από αυτούς, ήταν η Αιθιοπία και το Πράσινο Ακρωτήριο. Η Αιθιοπία είναι μια χώρα που έχουμε ακούσει πάρα πολλά για τα δεινά που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι, έχουν τρομερό πρόβλημα, έχουν το AIDS, οπότε λες εντάξει, αυτοί έχουν φοβερό πρόβλημα, πάρα πολλά ορφανά, λέω ωραία, να το ψάξω από αυτούς. Τότε είχε πρεσβεία η Αιθιοπία, πηγαίνω, βρίσκω τον πρόξενο, του εξηγώ, ναι, ναι, μου λέει, θα μας φέρεις ένα φάκελο πλήρη, στον οποίο θα γράφεις γιατί θέλεις να υιοθετήσεις, όλα αυτά τα ιατρικά, τα οικονομικά κ.λπ. και εμείς θα τον στείλουμε στο Υπουργείο Γυναικείων Θεμάτων στην Αιθιοπία, για να γίνει η υιοθεσία. Οπότε, στέλνω τον φάκελό μου κάτω, περνάει κάνα εξάμηνο, μου λένε θέλαμε και μια έκθεση για την ψυχική σας υγεία, πήγα πρώτα στη Νέα Ιωνία, είναι ένα υγείας κρατικό νοσοκομείο, ήταν μια ευγενέστατη κυρία, γιατί θέ-

λω να υιοθετήσω, εντάξει, παίρνω και το χαρτί ότι δεν είμαι τρελή, το δίνω.

Περνάει άλλος ένας χρόνος, δεν έχω καθόλου νέα, τους έπαιρνα τηλέφωνο, ναι, δεν ξέρουμε, ανακαλύπτουμε ότι έχουν χάσει τον φάκελο, ότι δεν έχει φτάσει ποτέ στο Υπουργείο Γυναικείων Θεμάτων ενάμιση χρόνο μετά. Η αλήθεια είναι ότι κλονίστηκα τότε, παρ' όλα αυτά ξαναμάζεψα τις δυνάμεις μου να ξαναξεκινήσω. Σταματούν να έχουν πρεσβεία στην Ελλάδα, περνάει γύρω στο εξάμηνο που αποφασίζουν να φτιάξουν προξενείο, οπότε είναι καινούριος άνθρωπος που αναλαμβάνει από την αρχή, δεν ξέρει τίποτα, δεν είχε σφραγίδες, δηλαδή βασικά πράγματα, τέλος πάντων, περνάει και αυτό το χρονικό διάστημα, πιάνουμε την πρόξενο, που ήταν και ελληνικής καταγωγής γεννημένη στην Αιθιοπία, και αυτό μας βοήθησε λίγο, ξανά από την αρχή φάκελο και τότε μου λένε για πρώτη φορά ότι θα πρέπει να βρω και εκεί δικηγόρο, γιατί δεν είναι τόσο απλό. Γιατί εγώ έφαξα, βρήκα ότι ορφανοτροφείο είχα, βρήκα αν μπορούσαν να μου δώσουν λίστα με ορφανοτροφεία, δεν είχαν, εγώ τελικά βρήκα τα ιδιωτικά, γιατί ζήτησα από την πρεσβεία να μου δώσουν τα κρατικά και δεν είχαν λίστα των ορφανοτροφείων τους, οπότε έπιασα ό,τι ιδιωτικό έβρισκα και έστειλα mail, το και το, είμαι αυτό, είμαι εκείνο, κάνετε υιοθεσίες, γιατί αυτοί δουλεύουν πολύ με adoption agency, εμείς στην Ελλάδα δεν έχουμε, τους εξηγούσα ότι θέλω να κάνω όχι ιδιωτική αλλά ούτε μέσω adoption agency, θέλω να κάνω υιοθεσία, είμαι μονογονεϊκή, άλλο τρομερό πρόβλημα, γιατί δεν δίνουν σε γυναίκες που δεν είναι παντρεμένες.

Επισήμως δίνουν, ανεπίσημως όπως και στην Ελλάδα είμαστε ο τελευταίος τροχός της αμάξης, άμα έχουν τελειώσει όλοι οι άλλοι φτάνει και σ' εμάς. Οπότε, από όλα τα ορφανοτροφεία που μίλησα, τρία μου απάντησαν ότι ελάτε

από εδώ να τα πούμε από κοντά. Δεν υπόσχονται τίποτα και μου έδωσαν από την πρεσβεία δύο ονόματα δικηγόρων οι οποίοι γνωρίζουν θέματα υιοθεσίας, τόσο γενικά, ο ένας ήταν της ελληνικής κοινότητας, ο άλλος ήταν ένας Αιθίοπας. Εγώ πήγα στον Αιθίοπα και βγήκε ένας φανταστικός άνθρωπος, πραγματικά με βοήθησε φοβερά, αυτός ήταν μεγάλος σε ηλικία, ήταν χρόνια στο διπλωματικό σώμα, χρόνια στο Υπουργείο Εξωτερικών, ένας πολύ μορφωμένος άνθρωπος, ο οποίος είχε πολύ μικρή εμπειρία, μια υιοθεσία είχε κάνει με Ελλάδα, αλλά το έψαχνε, είχε γνωστούς παντού στα υπουργεία, ρωτούσε από δω ρωτούσε από κει, αυτό έπρεπε να μου το είχαν πει από την πρώτη στιγμή στην πραγματικότητα, γιατί αυτός μου είπε αυτόν τον φάκελο δεν θα τον στείλεις, θα τον φέρεις εδώ, θα τον δώσεις σ' εμένα, θα δώσω εγώ να μεταφραστεί, έχουν και αυτοί αντίστοιχα έξω από το Υπουργείο Εξωτερικών, θα πάρει από εδώ τις σφραγίδες, θα πάμε μαζί να το καταθέσουμε, θα σου δώσω αριθμό πρωτοκόλλου, βασικά πράγματα για να μη χαθεί. Πήγαμε μαζί με αυτόν στα ορφανοτροφεία, που επίσης ήταν πάρα πολύ καλό, γιατί τα μισά μου λέγανε εμένα, πιο πολύ μιλούσαν με αυτόν, ουσιαστικά αυτοί τότε που πήγαινα εγώ ήθελαν να σε κόψουν, να δουν τι άνθρωπος είσαι, φιλοεγγύοταν αυτός για μένα, δηλαδή όχι ακριβώς, αλλά είναι άλλο σύστημα, είναι Ελλάδα πριν τριάντα χρόνια, αυτό το λίγο να κάτσουμε, να πιούμε τον καφέ, να μιλήσουμε, το πελατειακό, άλλο στυλ. Για εμάς φαίνεται πολύ ξένο, αλλά εγώ τα έχω ζήσει, οπότε ξέρω πώς ήταν, οπότε πήγα και στα τρία και την πρώτη φορά που πήγα δεν είχα βρει παιδί ακόμα, απλώς πήγα για να γνωρίσω τον δικηγόρο, να τους μάθω αυτούς και να κάνω ό,τι έπρεπε να κάνω και, τέσσερις μέρες πριν φύγω, με πήραν τηλέφωνο το ένα από τα τρία ορφανοτροφεία και μου είπε βρήκαμε παιδί, είναι τριών μη-

νών, θέλεις να το δεις, λέω ναι, φυσικά, μου λένε είναι σε άλλο ορφανοτροφείο εκτός πόλης, γιατί αυτοί είχαν οκτώ ορφανοτροφεία σε όλη την Αιθιοπία. Μου λέει αν θέλεις πρέπει να πληρώσεις ένα ποσόν για να το φέρουν εδώ, επειδή είναι ανήλικο δεν μπορεί να ταξιδέψει μόνο του και θα πρέπει να πληρώσουμε nannu για να είναι μαζί του σε όλο το ταξίδι για να το φέρει στο δικό μας [ενν. ορφανοτροφείο]. Λέω εντάξει, προφανώς μιλάμε για γελοία για εμάς ποσά, αλλά μου φάνηκε και λογικό, αλλιώς θα έπρεπε να πληρώσω εγώ για να πάω εκεί, οπότε το έφεραν στην Αντίς Αμπέμπα, πιο πολύ ήταν ότι μαζί με τη nannu το πήραμε και το πήγαμε, μαζί με τη nannu, δεν σε αφήνουν να πάρεις το παιδί από το ορφανοτροφείο, απόλυτα φυσικό, με τον δικηγόρο, εγώ και η nannu πήγαμε σε νοσοκομείο για να κάνεις μερικές βασικές εξετάσεις για να δούμε αν είναι καλά, γιατί μωράκι τριών μηνών, τα πολύ βασικά, αλλά καταλαβαίνεις, να μην έχει κάτι χοντρό, έκαναν εξετάσεις για AIDS, που και πάλι μου είπαν με μια εξέταση δεν μπορείς να δεις, αλλά επειδή πολύ συχνά γεννιούνται, επειδή οι μαμάδες έχουν, περνάει κατευθείαν, αυτό ήταν το μόνο που μπορούσαν να τσεκάρουν, το αν είχε κολλήσει κατά τη διάρκεια των τριών μηνών. Δεν μπορούσαν να το τσεκάρουν, γιατί θέλει ένα τρίμηνο-εξάμηνο για να το δείξει μετά, οπότε κάναμε αυτό, υπογράψαμε το contract, πολύ ωραία, πολύ καλά, κρατάνε το παιδί στο ορφανοτροφείο και εγώ γυρνάω εδώ να μαζέψω ένα-δυο τελευταία χαρτιά που μου ζήτησαν για να συμπληρωθεί ο φάκελος. Μαζεύει και το ορφανοτροφείο τον δικό του φάκελο, που, ενώ ήταν μια πολύ καθαρή, γιατί υπήρχε η κυρία που το γέννησε, ενώ σε άλλες περιπτώσεις δεν υπάρχουν, τα βρίσκουν έκθετα στον δρόμο, η οποία ενός μηνός το είχε δώσει στο ορφανοτροφείο εκείνο, οπότε υπήρχαν όλα αυτά από την αστυνομία, από την περιφέρεια,

από το ορφανοτροφείο, ότι η τάδε μας έφερε το μωρό, δηλαδή ήταν πλήρης ο φάκελος, γιατί υπάρχουν άλλοι που δεν είναι, που στηρίζονται μόνο σε μια κατάθεση από την αστυνομία ότι βρέθηκε την τάδε μέρα, την τάδε ώρα, στο τάδε μέρος, που τους το κάνει πιο δύσκολο σαν διαδικασία.

Η κυρία αυτή είχε δώσει τη συγκατάθεσή της, ναι, τη δίνει πρώτα όταν το δίνει στο ορφανοτροφείο, αλλά όταν πρόκειται να γίνει υιοθεσία και αυτοί όπως και εμείς απαιτούν να παραβρεθεί στο δικαστήριο, όχι την ίδια μέρα μ' εμένα, αυτή είχε πάει μια εβδομάδα πιο πριν για να πει ότι ναι, εξακολουθώ να μη θέλω το παιδί να γυρίσει σ' εμένα, θέλω να δοθεί για υιοθεσία. Το οποίο είναι καλό, γιατί, επειδή το προβλέπει και ο δικός μας νόμος, παίρνεις την κατάθεση όπως είναι και τη δίνεις εδώ στον δικαστή και σου λέει εντάξει, γιατί αλλιώς θα έπρεπε να έρθει εδώ να πει ναι, το δίνω. Μετά κολλήσαμε στο ότι ήθελε ένα χαρτί, έρχομαι εγώ πίσω, προσπαθώ να βγάλω τα χαρτιά, τα βγάζω όλα, μου μένει ένα χαρτί που έπρεπε να λέει τι γίνεται για να υιοθετήσεις ένα παιδί στην Ελλάδα είτε κανονικά είτε από το εξωτερικό, πρέπει κάποιος να σου κάνει το λεγόμενο *homestanding*, που είναι η κοινωνική έρευνα. Ότι είσαι κατάλληλος για να γίνεις γονέας, οπότε εμένα δεν μου την είχε κάνει, επειδή πρόκειται για διακρατική υιοθεσία και δεν είχαμε πολλή πείρα είχα αποταθεί σε διαφόρους και τελικά είχα βρει αυτή τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία (ΔΚΥ), η οποία όμως ουσιαστικά είναι ΜΚΟ. Όταν ξεκίνησα εγώ, ήταν οι κοινωνικές υπηρεσίες στη νομαρχία, τώρα έχουν πάει στην περιφέρεια, οπότε εγώ το έκανα με αυτούς στην ΔΚΥ, άρα δεν ήταν μέσα από το κρατικό σύστημα, οπότε τι γίνεται τώρα, η Αιθιοπία σου λέει ναι, αλλά εγώ θέλω να μου έρχεται από επίσημο φορέα, από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από την πρεσβεία σας. Εντάξει, πάμε, μιλάμε με τη Διευθύντρια της Κοι-

νωτικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο, το και το, θα πρέπει να το στέλνετε εσείς, μιλάμε διπλωματικό σάκο να τον στείλουν εδώ να κάνει αυτή την έρευνα, αυτό είναι για τα reports μετά που θα έπρεπε να γίνουν, όταν το μωρό το είχα έναν μήνα, τρεις μήνες, έξι μήνες και μετά κάθε χρόνο έπρεπε κάποιος να κάνει έρευνα, ότι δεν το κακομεταχειρίζομαι, ότι είναι καλά κ.λπ. Αυτό έπρεπε κάπως να φτάνει στο Υπουργείο Γυναικείων Θεμάτων, για να τσεκάρουν ότι το παιδί είναι καλά, αρνείται το Υπουργείο Εξωτερικών το δικό μας να στείλει αυτό το χαρτί, οπότε εγώ έχω κατέβει στην Αιθιοπία, ορίζεται δικάσιμος 31 Μαΐου του 2011, το παιδάκι ήταν τότε πεντέμισι μηνών, πολύ κοντά, γιατί αυτό το ορίζουν οι Αιθίοπες, δεν έχει σχέση μ' εμάς, με υπόσχεση από εμάς ότι το χαρτί θα το στείλουν. Κατεβαίνω εγώ κάτω, παρίσταμαι στο δικαστήριο και με τον δικηγόρο μου να λέει ΟΚ, το έχουμε κάνει άλλη μια φορά, αλλά καταφέραμε και τους πείσαμε, γιατί εγώ πήγαινα κάθε μέρα στην πρεσβεία και τους εξηγούσα πώς έχουν τα πράγματα και μου λένε θα το στείλουμε. Εμείς να λέμε ένα χαρτί είναι και πέφτω σε μια δικαστίνα πολύ τυπική, που σου λέει άμα δεν έχω το χαρτί, δεν προχωράω, να παρακαλάμε από δω, κάθε μέρα, σας παρακαλώ δώστε μου, το παιδί μου περιμένει αυτό, δεν σου δίνω το παιδί, εγώ έμεινα τρεις μήνες Αιθιοπία, μέχρι να καταφέρω να δεχτεί το Υπουργείο Εξωτερικών, που δεν δέχτηκε, αλλά έγιναν κάποιες αλλαγές και μου έδωσαν το χαρτί και μπόρεσα 28 Ιουλίου να πάρω το παιδί. Μετά πέφτω, τρομερά τραγελαφικά πράγματα, άμα μεγαλώσει, του τα λέω και τώρα αλλά δεν τα καταλαβαίνει, εγώ είμαι στην Αιθιοπία σε ξενοδοχείο, πήγαινα κάθε μέρα στο ορφανοτροφείο, περνώ ώρες με το παιδί, από το πρωί μέχρι το μεσημεράκι, κάποια στιγμή το έβαζαν για ύπνο. Δένομαι με το παιδί προφανώς, είμαι κοντά, αλλά να μην ξέρεις αν θα το



πάρεις είναι τραγικό, τέλος πάντων και καταφέρνουμε, λύνονται όλα και 28 Ιουλίου το παίρνω επιτέλους και μετά κολλάμε στο επόμενο εμπόδιο, που, τι γίνεται, από τη στιγμή που παίρνεις το παιδί, πας εκεί και βγάζεις διαβατήριο αιθιοπικό στο οποίο λέει το δικό σου όνομα σαν γονιό, και όλα τα άλλα χαρτιά που χρειάζεται, με αυτό το διαβατήριο πάμε πλέον στην πρεσβεία της Ελλάδας στην Αιθιοπία, που πρέπει να του βγάλουν βίζα για να ταξιδέψει στην Ελλάδα, γιατί ακόμα δεν είναι Έλληνας πολίτης, για να γίνει πρέπει να αναγνωριστεί η υιοθεσία από εμάς. Και πάω στην πρεσβεία να στείλουν τη βίζα και τους έχει χαλάσει το τέλεξ και μένουμε τρεις εβδομάδες στην Αιθιοπία περιμένοντας να φτιάξει το τέλεξ, γιατί μόνο με τέλεξ παίρνουμε τη βίζα. Τρεις εβδομάδες περιμένουμε να φτιάξει το τέλεξ και τελικά ερχόμαστε Ελλάδα 25 Αυγούστου, τρεις μέρες πριν λήξει η δική μου βίζα, που είχα πάρει τρίμηνη τουριστική. Ναι, όλα καλά 8,5 χρόνια μετά, αλλά είναι κάτι που δεν το εύχομαι στον χειρότερο εχθρό μου, η αλήθεια είναι ότι από μένα ξεκλείδωσε η διαδικασία, μετά δηλαδή κάποια πράγματα πια, δεν υπάρχει περίπτωση, γίνονται, όλα αυτά είναι πια τυπικά».

Ισαβέλλα, συνέντευξη στις 22 Απριλίου 2019  
και στις 14 Μαΐου 2019

«Εμένα με απασχόλησε πάρα πολύ το διαφυλετικό, για πολύ καιρό, και ήταν ο λόγος που καθυστέρησα λίγους μήνες να το αποφασίσω. Να σου πω την αλήθεια, το αποφάσισα επειδή πήγα και βρήκα οικογένειες που είχαν υιοθετήσει. Είχα γνωστούς, μια παλιά μου συμμαθήτρια και κάναμε ραντεβού, πήγαμε και τους συναντήσαμε. Όταν το είδα με σάρκα και οστά να συμβαίνει και μίλησα με γονείς, τότε το απο-

φάσισα, αυτό με απασχολούσε πάρα πολύ, γιατί εγώ πιστεύω ότι η ελληνική κοινωνία είναι βαθιά ρατσιστική και δεν μπορώ να πειστώ για το αντίθετο και είχα έναν μεγάλο φόβο για το να φέρω ένα παιδί μέσα σε ένα λάκκο με ρατσιστές, έτσι το σκεφτόμουν ωμά.

Όταν το αποφασίσεις [ενν. τη διακρατική υιοθεσία], ότι τελικά αυτό θα κάνεις, ότι έτσι θα κάνεις το παιδί σου, το πρώτο πράγμα που κάνεις είναι να γράψεις μια επιστολή στα αγγλικά στην αιθιοπική πρεσβεία στην Ελλάδα στην οποία εξηγείς, μιλάς λίγο για τον εαυτό σου και την οικογενειακή κατάσταση και εξηγείς γιατί θέλεις να υιοθετήσεις ένα παιδί από αυτή τη χώρα. Είναι τυπικό, νομίζω, ότι δεν το διαβάζει και κανένας, είναι η οδηγία, ο τρόπος με τον οποίο ξεκινάς αυτή τη διαδικασία. Οφείλεις να γράψεις μια επιστολή, η πρεσβεία οφείλει να κάνει δεκτό το αίτημά σου και να δώσει εντολή στη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία (ΔΚΥ) να ξεκινήσει τη δημιουργία του φακέλου σου. Δηλαδή δεν μπορεί να πας μόνος σου να αρχίσεις χωρίς να μεσολαβήσει η πρεσβεία της Αιθιοπίας, αυτό προβλέπει η διακρατική συμφωνία και αυτό, ενώ είναι τυπικό και αστείο νομίζω, δεν ξέρω τι θα σου πουν οι άλλοι, για μένα είναι πολύ συμβολικό σαν αρχή, το προσέχεις πάρα πολύ και τι θα γράψεις και πώς θα το γράψεις, ενώ πιστεύω δεν το διαβάζει κανείς.

Έτσι λοιπόν, όταν δώσαμε αυτό το γράμμα, μετά περιμέναμε να μας ειδοποιήσει η ΔΚΥ. Ναι, με πήρε τηλέφωνο η πρεσβεία, έλα να αρχίσουμε τις συνεντεύξεις, εμάς πάλι μας έτυχε καθυστέρηση σε αυτό, γιατί έλειπε η Πρέσβης, μπορεί να πέρασαν και δύο-τρεις μήνες. Μετά ξεκίνησαν οι συνεντεύξεις, αυτό είναι μια διαδικασία κατά την οποία δίνεις ένα ραντεβού με την υπεύθυνη της ΔΚΥ κάθε 2-3 εβδομάδες όπου μιλά μαζί σου, νομίζω ότι κάνεις ένα ραντεβού μόνη σου, δυο και μετά κάνεις μαζί με τον σύζυγο. Προσπαθεί να

σε αξιολογήσει ψυχολογικά. Σε αξιολογεί αν είσαι κατάλληλος για γονιός, δεν δίνει μεγάλο βάρος στο διαφυλετικό, αλλά και πάλι μπορεί εκείνη να καταλαβαίνει, με αυτά που ρωτάει. Είναι υποχρεωμένη να φτιάξει ένα report, μια αναφορά για την κατάστασή μας, η οποία προκύπτει από τα έγγραφα που συγκεντρώνονται και από τις συνεντεύξεις. Δεν το έχω δει αυτό το report.

Το φτιάχνει λοιπόν το report και το υποβάλλει στο ΔΣ της ΔΚΥ για να εγκριθεί ο φάκελος, αυτή είναι η διαδικασία. Παράλληλα, εσύ μαζεύεις όλα τα χαρτιά, τα οποία ξεκινούν από διάφορα εύκολα χαρτιά τύπου εκκαθαριστικά μέχρι τα ιατρικά χαρτιά, που είναι δύσκολα χαρτιά, γιατί πρέπει να είναι σφραγισμένα από δημόσιο νοσοκομείο και είναι και ασαφές τι πρέπει να είναι αυτό το χαρτί και κανένας δεν ξέρει, σου έχει μια οδηγία που λέει από παθολόγο ότι είσαι υγιής, δεν πάσχεις από τέτοια, από καρδιολόγο, αλλά χωρίς να είσαι σίγουρος για το ακριβές περιεχόμενο που πρέπει να έχει αυτό το χαρτί, και εμείς ξεκινήσαμε από το μηδέν σε αυτό, δηλαδή πήραμε τηλέφωνο σε ένα νοσοκομείο να κλείσουμε ραντεβού με παθολόγο, να πάμε στον παθολόγο να του πούμε κοίτα, θέλουμε ένα τέτοιο χαρτί, τι εξετάσεις πρέπει να κάνουμε, να σκεφτεί αυτός τι θα μπορούσε να είναι αυτές, να μας τις γράψει, να πάμε να τις κάνουμε, να ξανακλείσουμε ραντεβού με τον παθολόγο να υπογράψει το χαρτί και με καρδιολόγο άλλα χαρτιά και με ψυχίατρο από δημόσιο νοσοκομείο. Κάπου εκεί εγώ λύγισα... αλλά τα ίδια σου ζητάνε και στο Μητέρα, αν θέλεις να υιοθετήσεις στην Ελλάδα... Τέλος πάντων, πέρασε αυτό.

Μαζεύεις όλα αυτά τα χαρτιά, τελειώνουν και οι συνεντεύξεις, γράφεται το report, γράφεται απευθείας στα αγγλικά, θα μπορούσε να γραφτεί και στα ελληνικά και να μεταφραστεί, γιατί μετά όλος αυτός ο φάκελος μαζί με τα

χαρτιά τα επίσημα και το report μεταφράζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών στα αγγλικά και όλα αυτά είναι έξοδα που τα πληρώνεις και μετά η ΔΚΥ τα στέλνει, τα παίρνει ο δικηγόρος στην Αιθιοπία και τα υποβάλλει στο Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων, στην ουσία είναι το υπουργείο που διεκπεραιώνει τις υιοθεσίες.

Ναι, όταν βρει ο δικηγόρος το παιδί και κάνει το matching, σου στέλνουν μια φωτογραφία, σου λέει βρήκα αυτό το παιδί, βρέθηκε εκεί, θέλεις να προχωρήσουμε; Θέλω, όταν πεις θέλω, σου στέλνει ιατρικές εξετάσεις που κάνει και τότε κανονίζεις το πρώτο ταξίδι. Σε αυτό κάθεται εκεί καμιά εβδομάδα για να πάρεις το παιδί μαζί με τις εξετάσεις του και να το πας σε έναν γιατρό, ο οποίος είναι λευκός και έχει μια κλινική, στην οποία πας μόνο άμα είσαι λευκός, βεβαιώνεται ότι το παιδί είναι υγιές και μετά υπογράφεις το συμβόλαιο, το contract, και με βάση αυτό πάει ο δικηγόρος και σου ανοίγει έναν αριθμό φακέλου στο δικαστήριο. Οπότε, η υπόθεσή σου παίρνει αυτομάτως μετά τον δικαστικό δρόμο. Γυρίζεις στην Αθήνα και περιμένεις, έχεις δει το παιδί, το έχεις πιάσει, και περιμένεις αυτός ο δρόμος να τελεσφορήσει. Λίγο μετά γίνεται ένα πρώτο δικαστήριο όπου ο δικαστής εξετάζει την πληρότητα του φακέλου σου, αυτό είναι ένα διεκπεραιωτικό πράγμα, ταυτόχρονα συγκεντρώνονται τα χαρτιά του παιδιού, δηλαδή ότι είναι ελεύθερο για υιοθεσία, ένα χαρτί από την αστυνομία, ένα χαρτί από την αντίστοιχη περιφέρεια, από το τοπικό παράρτημα του Υπουργείου Γυναικείων Υποθέσεων, που είναι υπεύθυνο για τις υιοθεσίες. Πέντε χαρτιά πρέπει να έχει κάθε παιδί, πολλά παιδιά κολλάνε σε κάποια από αυτά τα πέντε και περιμένεις να βγει το χαρτί. Εμείς είχαμε δύο matching, στο τρίτο έγινε το ταξίδι, δεν έβγαιναν τα χαρτιά. Περιμένεις να βγουν αυτά τα πέντε χαρτιά, τεράστια γραφειοκρατία, αυτό από

μια μεριά είναι ενθαρρυντικό, που σημαίνει ότι τα παιδιά δεν τα δίνουν έτσι, σου βγάζουν την Παναγία. Κυρίως αν τα χαρτιά έμπλεκαν στις τοπικές εκεί συγκρούσεις, γιατί εκεί τα τελευταία χρόνια υπάρχουν διαμάχες ανάμεσα στους Ορόμο, που είναι η μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα, και στην κυβέρνηση και αν το παιδί ήταν από την Ορόμια τα χαρτιά δεν έβγαιναν εύκολα. Όταν τελειώσει αυτή η ιστορία με τα χαρτιά, τα συγκεντρώνει όλα το υπουργείο και εκδίδει κάποια στιγμή το λεγόμενο recommendation letter, αυτό πρέπει να βγει από το υπουργείο και θεωρείται ότι όταν βγει σου ανοίγει ο δρόμος. Αυτομάτως ορίζεται η τελική δικάσιμος, στην οποία πρέπει να παρίστασαι, και κατευθείαν κατεβαίνεις και παίρνεις το παιδί. Αυτό το recommendation letter για να σ' το βγάλουν, εκτός του ότι σου έχει βγει η πίστη να βγουν τα χαρτιά, μετά καθυστερούν πολύ και αυτοί για να το βγάλουν, διότι έχουν τις δικές τους γραφειοκρατικές ιστορίες. Μια σου λένε είμαστε κλειστά ή σου λένε η Επιτροπή έχει πάει να εκπαιδευτεί πέντε μήνες και λείπει, δηλαδή αν ακούσεις ότι βγήκε αυτό, τέλειωσε, πετάς στα σύννεφα. Βγαίνει λοιπόν αυτό το ρημάδι και κατευθείαν ορίζεται μια δικάσιμος.

Πας, γιατί πρέπει οπωσδήποτε να είσαι εκεί, γίνεται αυτό το δικαστήριο, είναι ο δικαστής με ένα φάκελο τόσο, τον κοιτάει, ξεφυλλίζει τα χαρτιά, σε κοιτάει και σε ρωτάει“το θες το παιδί, θα το αγαπάς;”. Αν το αγαπάς, αν θα διατηρήσεις τους δεσμούς με την Αιθιοπία, πόσες φορές έχεις πάει να το δεις, όταν όμως τελειώνει αυτό και βγαίνεις από εκεί, είναι ο συμβολισμός του αντίστοιχου τοκετού, δηλαδή όταν βγαίνεις από εκεί το παιδί είναι δικό σου, αυτομάτως μέσα στις επόμενες ώρες παραλαμβάνεις το αντίγραφο της απόφασης, ένα χαρτί, το degree, που δεν είναι τίποτα, είναι μια σελίδα, και αμέσως βγάζεις το certificate, αντίστοιχο πιστο-

ποιητικού γέννησης, αλλά με τα δικά σου στοιχεία. Το παιδί με τα στοιχεία αυτών των γονιών [ενν. των θετών γονιών], αυτό βγαίνει από μια υπηρεσία την ίδια μέρα, δηλαδή μόλις πάρεις το degree, αυτό βγαίνει αμέσως και, από τη στιγμή που βγαίνει αυτό, το παιδί είναι δικό σου, δηλαδή οφείλεις να το πάρεις από το ορφανοτροφείο. Οπότε, όταν βγαίνεις από το δικαστήριο, είναι μια στιγμή πάρα πολύ φορτισμένη, αυτή και η στιγμή όταν φεύγεις από το ορφανοτροφείο και όταν φεύγεις από την Αιθιοπία. Όλες έχουν έναν συμβολισμό και ένα ειδικό βάρος, αλλά αυτή η στιγμή έχει και το πραγματικό βάρος, τότε είναι που αποφασίζει η αιθιοπική δικαιοσύνη ότι είσαι ο γονιός, μέχρι εκείνη την ώρα που μπαίνεις στο δικαστήριο δεν είσαι γονιός, είσαι τίποτα, έχεις υπογράψει ένα συμβόλαιο, όταν βγαίνεις από εκεί είσαι γονιός κανονικά, αυτή είναι η στιγμή με το μεγαλύτερο ειδικό βάρος, από εκεί και πέρα ακολουθούν κάποιες διαδικασίες γραφειοκρατικές, να βγάλει το παιδί διαβατήριο, να βγάλει βίζα, αυτό το διάστημα είσαι εκεί και το έχεις εσύ στο ξενοδοχείο και εξαρτάται πόσο θα συγχρονιστείς σωστά, να γίνουν όλα όπως πρέπει και να φύγεις. Αυτά όλα εγώ τα έχω καταγεγραμμένα με λεπτομέρειες, μπορώ να σ' τα διηγηθώ μέρα προς μέρα, καμιά δεκαριά μέρες κάθεσαι εκεί, γιατί για να πάρεις το αεροπλάνο πρέπει να βγει βίζα για το παιδί, γιατί δεν είναι ακόμα Έλληνας πολίτης.

Δεν έχει ελληνικό διαβατήριο, έχει ένα αιθιοπικό διαβατήριο και ταξιδιωτικά αιθιοπικά έγγραφα. Είναι παιδί μου για τους Αιθίοπες, δεν είναι ακόμα παιδί μου για τους Έλληνες. Παιδί μου για τους Έλληνες γίνεται όταν κάνεις ένα δικαστήριο εδώ στην Ελλάδα, το οποίο ορίζεται αυτομάτως μόλις βγαίνει η αιθιοπική απόφαση. Εσύ είσαι σε σύνδεση με έναν δικηγόρο στην Αθήνα, του στέλνεις την απόφαση και όλα τα έγγραφα, το πιστοποιητικό υιοθεσίας για να πά-

ρει δικάσιμο εδώ στην Ελλάδα, η οποία δικάσιμος είναι αναγνώριση αλλοδαπής απόφασης, και με αυτή τη δικάσιμο πια γίνεται Έλληνας πολίτης το παιδί, αλλά πρέπει να πάρεις αυτή τη δικάσιμο όσο είσαι εκεί, γιατί για να σου δώσει βίζα η εκεί ελληνική πρεσβεία θέλει να έχεις αυτή τη δικάσιμο, αλλιώς δεν του βγάζει βίζα του παιδιού. Οπότε, σου στέλνει ο δικηγόρος τη δικάσιμο, πας εσύ στο προξενείο στην πρεσβεία, παίρνεις βίζα του παιδιού και μετά μπορείς να φύγεις, το τελευταίο δηλαδή που κάνεις είναι η βίζα και μετά έρχεσαι στην Αθήνα, κάνεις αυτό το δικαστήριο για αναγνώριση αλλοδαπής ταυτότητας και το παίρνεις το ρημάδι αυτό μετά από τρεις-τέσσερις μήνες. Τρεις μήνες να γίνει το δικαστήριο, έξι μήνες να βγει η απόφαση, μέχρι τότε το παιδί σου βρίσκεται στην Ελλάδα με ταξιδιωτική βίζα και εμάς όλους μας είχαν πληροφορήσει λάθος από την πρεσβεία και βγάλαμε μια βίζα διάρκειας 3 μηνών. Το αποτέλεσμα ήταν από τους τρεις μήνες μέχρι τους επτά-οκτώ που βγήκε η απόφαση τα παιδιά μας ήταν παράνομα στην Ελλάδα, κανονικά θα μπορούσαν να απελαθούν διότι δεν είχαν βίζα εν ισχύ και δεν ήταν Έλληνες πολίτες. Κάποιοι αναγκάστηκαν να εκκινήσουν διαδικασίες νομιμοποίησης, που ήταν χρονοβόρες και είχαν και κόστος, οι περισσότεροι όμως το άφησαν να είναι παράνομο, εκεί υπήρχε ένα θεματάκι για κάποιο διάστημα και μετά παίρνεις αυτή την απόφαση επιτέλους και με την επίδοση στον Εισαγγελέα τα πας στον Ληξιάρχο και τότε γράφεται το παιδί σου στα δημοτολόγια και μετά για να είναι και οριστικό πρέπει, αν είναι αγόρι, να εγγραφεί στα μητρώα αρρένων του στρατού και αυτό πρέπει να γίνει. Και μετά αρχίζει μια ιστορία με το όνομα, γιατί το παιδί έχει ένα όνομα που του έχει δοθεί από το ορφανοτροφείο μαζί με το επώνυμο του πατέρα και μεσαίο όνομα το μικρό όνομα του πατέρα. Αυτοί έτσι τα γράφουν, τώρα αν

---

*εσύ θέλεις το βαφτίζεις το παιδί σου όταν έρθεις στην Ελλάδα. Εγώ θέλω να κρατήσω το αιθιοπικό όνομα του παιδιού μου στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης, ότι θέλω να αποτυπώνεται και στην ταυτότητά του η καταγωγή του και ήθελα να έχει δύο ονόματα, ένα ελληνικό και το αιθιοπικό. Εμείς όταν κάναμε τον γάμο είχαμε δηλώσει ότι τα τέκνα θα έχουν και τα δύο επώνυμα, οπότε αυτομάτως το παιδί μου κάποια στιγμή θα έχει τέσσερα ονόματα».*